

Planlovsaftale: Gode hensigter, men for få redskaber

Før sommerferien indgik regeringen en aftale med Venstre, Dansk Folkeparti og Konservative om en række ændringer og præciseringer af Planloven. Her er mange gode målsætninger om, at planlægningen skal styrke klimainsats og biodiversitet. Men den konkrete effekt beror på lovgivningen, der skal følge aftalen.

Af direktør Ellen Højgaard Jensen, Dansk Byplanlaboratorium

Klimaet og den grønne omstilling står centralt i den aftale om Planloven som regeringen og en række partier – med et langt tilløb – indgik i juni. Partierne er bl.a. enige om, at kommunerne skal have bedre muligheder for at bruge planlægningen til at mindske udledningen af klimagasser, øge modstandsdygtigheden ift. klimaforandringer og styrke natur og bæredygtighed. I aftalen åbnes bl.a. for at kommunerne kan stille krav om bynatur, minimum begrønningsprocent og flere byhaver. Det er rigtig gode tiltag. Det skal vurderes hvordan de kan udmøntes i reglerne og håndhæves. Men aftalen rummer også en række elementer, der undrer og skaber tvivl om rækkevidden.

Klimahensyn i formålsparagraffen

Byplanlaboratoriet er generelt tilfreds med, at klima vil blive skrevet ind i planlovens formålsparagraf, og dermed sidestilles med andre hensyn i loven. Det er et godt signal om, at kommunerne får et bedre mandat til at arbejde med klimahensyn i planlægningen og tilsvarende er der takter om, at emner som biodiversitet, biofaktor, el-ladestandere, nulparkering og delebiler kan komme ind i lokalplanerne, når paragrafferne er på plads.

Men hvordan med de mere håndfaste redskaber og muligheder for f.eks. at styre og anvise brugen af forskellige materialer, fx via §15/lokalplankataloget og stille krav om livscyklusanalyser? Disse muligheder er helt afgørende for at man kan styrke klimainsatsen i planlægningen.

Landsplanredegørelsen udgår

Kravet om, at ministeren efter folketingsvalg skal afgive en landsplanredegørelse udgår med den indgåede aftale. Men i vores optik, så burde landsplanredegørelsen revitaliseres, så regeringens visioner og perspektiver på planarbejdet kommer til debat og kommunerne kender rammerne og retningen på den tværgående planlægning. Både når det gælder klimatilpasning og klimaforebyggelse er der et stort behov for planlægning på tværs af kommunegrænserne. Staten kommer ikke udenom at spille en væsentlig rolle her. Hvis man undlader landsplanredegørelsen ved de enkelte kommuner ikke hvad der er i vente.

Bymidter og aflastningscentre

Kommunerne skal ifølge aftalen foretage strategisk planlægning for bymidter. Det er vores vurdering, at rummeligheden skal begrænses, så byudviklingen sker i eller nær den eksisterende by og tilsvarende, at

bosætningen i landsbyerne ikke fører til øget byspredning og dertil hørende kørsel. Regeringen har tidligere annonceret et 5-årigt stop for planlægning af de såkaldte aflastningsområder; et stop som mange aktører har anprist som et middel til at styrke bymidterne. Dette moratorium havde vi gerne set i aftalen, det havde været et stærkt signal til støtte for bymidterne. Men alt i alt vurderer vi, at det er godt, at der nu kræves planer for bymidterne og landsbyer.

Et varieret boligudbud

Aftalen skal give kommunerne muligheder for at planlægge for ungdomsboliger og rummer også muligheder for midlertidige studieboliger, boliger til socialt udsatte m.m. En række andre redskaber til at sikre et varieret boligudbud kunne være medtaget i aftalen; krav om rækkefølgeplanlægning i byudviklingsområder m.m. havde også været oplagte. Vi har også et ønske om at kunne planlægge for boligernes ejerformer. Det gælder både for andelsboliger, privat udlejning, ejerboliger og almene boliger. På dette område kan man se, at det er partier fra begge sider af salen, der deltager. Der er indgået kompromisser og den kommende valgkamp ser ud til at tage netop dette emne op.

Kulturmiljøer

Kulturministeren skal udpege et ekspertudvalg, der i dialog med kommunerne skal udpege kulturmiljøer, der skal varetages som national interesse. Sikring af kulturmiljøer og bygningsbevaring bør ske af mange gode grunde. Nye studier peger fx på, at det kan være mere klimavenligt at bevare og renovere end at rive ned og bygge nyt. Vi ser gerne, at det kommissorium som ekspertudvalget skal arbejder efter og som forligskredsen forelægges, understreger denne viden, som potentielt kan styrke klimaindsatsen.

Aftalen indeholder mange andre elementer om alt fra mobildækning, udlæg af sommerhusområder, modernisering og klimasikring af Køge Bugt Strandpark og bedre mulighed for glamping. Det er en omfattende aftale, men også et sindbillede på, at landspolitikkerne opfatter planlægningen som et middel til at detailstyre.

Aftale om planloven indgået 15. juni 2022

- ✓ Som opfølgning på aftalen *Danmark i bedre balance – Bedre rammer for kommuner, borgere og virksomheder i hele landet* mellem Socialdemokratiet, Venstre, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti blev der i 2017 vedtaget en række ændringer af planloven. Samtidig blev naturbeskyttelseslovens regler om strandbeskyttelse, klitfredning og sø- og åbeskyttelseslinjen ændret, og der blev etableret nye klagenævn på planområdet og miljøområdet. Partierne aftalte endvidere, at der skulle gennemføres en evaluering. Det er sket med Bolig- og Planstyrelsens Evaluering af planloven m.v. 2021 fra marts 2021.
- ✓ Regeringen (Socialdemokratiet), Venstre, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti har aftalt at følge op på evalueringen og gennemføre en række ændringer af planloven og anden relevant lovgivning. Aftalen omhandler følgende hovedtemaer:
  1. **Klima, grøn omstilling og natur**
  2. **Byudvikling mv.**
  3. **Nye udviklingsmuligheder ved kysterne og for turisme**
  4. **Mobildækning i hele landet**
  5. **Forenkling, administrative lettelser og digitalisering**
  6. **Klagesystemet**
  7. **Ændring af regler i øvrigt**
  8. **Køge Bugt Strandpark – modernisering og klimasikring**
- ✓ Aftalen følger op på og indgås mellem partierne bag "Danmark i bedre balance" og har således karakter af et forlig. Liberal Alliance er part i dele af forliget. I forhold til denne aftale gælder det initiativerne om styrkede muligheder for krav til afværgeforanstaltninger og udbygningsaftaler om afværgeforanstaltninger.
- ✓ På baggrund af aftalen vil regeringen fremsætte lovforslag om ændring af planloven i folketingsåret 2022/23.